

Taloussuunnitelma 2021-2024

Taloussuunnitelma 2021–2024 sekä investoinnit 2020–2025

Kuntalain 110 §:n mukaan valtuuston on vuoden loppuun mennessä hyväksyttävä kunnalle seuraavaksi vuodeksi talousarvio. Sen hyväksymisen yhteydessä valtuuston on hyväksyttävä myös taloussuunnitelma kolmeksi tai useammaksi vuodeksi. Talousarvio on taloussuunnitelman ensimmäinen vuosi.

Talousarvion sitovuus on oikeudellisesti vahvempi kuin taloussuunnitelman. Taloussuunnitelma on kuitenkin kunnan viranomaisia ja viranhaltijoita toiminnallisesti velvoittava asiakirja, joka ohjaa talousarviovalmistelua. Siitä saa poiketa vain perustellusta syystä. Erityisesti tämä korostuu konkreettisten toimenpide- ja investointisuunnitelmien kohdalla. Taloussuunnitelman velvoittavuus näkyy myös alijäämän kattamisen myötä: taloussuunnitelman on oltava tasapainossa enintään neljän vuoden pituisena suunnitelmakautena, jos talousarvion laatimisvuoden taseeseen ei arvioida kertyvän ylijäämää. Kuntalakia on muutettu entistä velvoittavammaksi alijäämien kattamisen osalta ja alijäämien kattamisvelvollisuus ulotetaan myös kuntayhtymiin. Alijäämien kattamisessa kuntaa tarkastellaan kuntakonsernin tasolla, kun aikaisemmin tarkastelu tapahtui peruskunnan tasolla.

Oulaisten kaupungin taloussuunnitelma on tehty vuosille 2021–2024 tuloslaskelman ja rahoituslaskelman muotoon. Investointisuunnitelma on hanke- ja projektitasoisena esitetty vuoteen 2025 saakka.

Taloussuunnitelman tuloslaskelma on hieman ylijäämäinen suunnitelmavuosina. 2022 vuonna 130.000 €, 2023 vuonna 87.500 € ja 2024 vuonna 129.900 €. Suunnitelmavuosille on arvioitu tulojen ja menojen muutosta sote-uudistuksen jälkeen vuosina 2023-2024. Vaikutukset näkyvät perusturvan toimintakatteen vähentymisenä sekä verorahoituksen merkittävänä laskuna. Sote-uudistuksen myötä perusturvan tulot- ja menot poistuvat. Sotekiinteistöistä on arvioitu vuokratuloja ja kiinteistöverotuloja suunnitelmissa olevien tuulivoimapuistojen osalta suunnitelmavuosille 2023 ja 2024.

Suunnitelmakaudella on odotettavissa, että laskevan väestönkehityksen ja alhaisen syntyvyyden vuoksi koululaisten määrä kaupungissa vähenee, kun ikäluokat pienenevät. Kaupungin perusopetuksen kouluverkkoa joudutaan myös tarkastelemaan kriittisesti, mikäli kaupungin peruskouluikäisten määrä edelleen laskee.

Koko suunnitelmakauden kaupungin rahoitustuottojen ja -kulujen kohta säilyy positiivisena. Korkotason lievä nousu on odotettavissa suunnitelmakauden loppuvuosina, mutta nykyisen investointisuunnitelman perusteella samaan aikaan kaupungin lainamäärän kasvu taittuu ja kääntyy laskuun. Lainamäärä laskee suunnitelmavuosina 2022–2024 yhteensä n. 0,240 milj. €.

Kaupungin investoinneilla on myös käyttötalousvaikutuksia henkilöstömenoina, kiinteistömenoina ja poistoina. Poistojen määrä oli tilinpäätöksessä 2019 n. 2,3 milj. € ja vuonna 2024 poistot ovat yli 2,5 milj.€. Talouden ylijäämäisenä pitäminen edellyttää vuosikatteen pitämistä minimissään samalla tasolla.

Oulaisten kaupungin (100 %) omistamat tytäryhtiöt Oulaisten Amiraali Oy ja Oulaisten Kuitu Oy ovat laatineet omat toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteensa taloussuunnitelma vuodelle 2021. Oulaisten Amiraali Oy:n tarkoituksena on vastata kaupunkilaisten vuokra-asuntotarpeeseen omistamalla, hallitsemalla ja ylläpitämällä kiinteistöjä ja rakennuksia sekä vuokraamalla niitä. Tavoitteena on vähentää huoneistojen tyhjääkäyttöä käyttötarkoitusta muuttamalla, rakentaa uusia vuokra-asuntoja kysynnän ja tarpeen mukaan sekä myydä omistamansa Asunto Oy Oulaisten Mäntypuiston osakehuoneistoja.

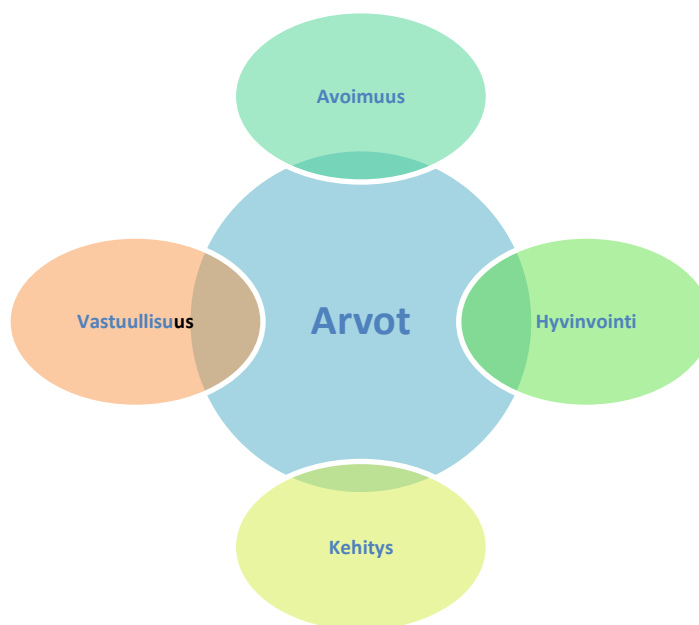
Oulaisten Kuitu Oy:n tehtävänä on rakentaa Oulaisiin laajakaistaverkko sekä markkinoida, myydä ja hallinnoida liittymiä. Liittymiä tarjotaan kotitalouksille sekä yrityksille. Vuoden 2021 toiminnallisena ja taloudellisena tavoitteena on saada laajakaistaverkko kokonaisuudessaan käyttövalmiiksi kustannusarvion 4,5 milj. € puitteissa.

Oulaisten kaupungin strategia 2018–2025: Yhteinen sävel

Kaupunginvaltuusto on hyväksynyt 19.9.2018 Oulaisten kaupungin uuden strategian 2018 – 2025 – Yhteinen sävel.

Strategian *toiminta-ajatus* muodostuu lupauksesta järjestää laadukkaita, hyvinvointia ja viihtyvyyttä edistäviä palveluita sitoutumalla kehittämään elinkeinoelämää ja asuinympäristöä kestävästi. *Visiona* on olla tyytyväisten ihmisten elinvoimainen kaupunki, jossa syntyy ja tapahtuu.

Arvot koostuvat neljästä osa-alueesta: 1) avoimuus, 2) hyvinvointi, 3) kehitys sekä 4) vastuullisuus.

Avoimuus tarkoittaa innovatiivisuutta ja avoimuutta päätöksenteossa sekä vuorovaikutuksessa. *Hyvinvointi* kuuluu jokaiselle kaikissa elämäntilanteissa, palveluiden ääressä, työssä ja vapaa-ajalla. *Kehitys* on aktiivisuutta ja hyvien edellytysten luomista asumiselle, elinkeinoelämälle, monipuolisille palveluille sekä kolmannen sektorin toiminnalle. *Vastuullisuus* pitää sisälleen toiminnan vastuullisuuden, oikeudenmukaisuuden sekä ympäristön huomioimisen sekä sosiaaliset että taloudelliset vaikutukset.

Tavoitteet koostuvat neljästä osa-alueesta: 1) Näky ja kuuluu 2) Arjan turva 3) Monipuolisesti vahva 4) Yhdessä eteenpäin.

Oulainen *näky ja kuuluu* meille ja muualle. Se tarkoittaa mm. että, kyliä kehitetään, kaavoitus toimii tarkoituksenmukaisesti, keskustan yleisilmettä parannetaan, kaupungin vesistöt ja luonnon arvot tuodaan esille. *Arjen turva* tarkoittaa kaupungin palveluiden monipuolista kehittämistä, syrjäytymisen ehkäisemistä, lasten ja perheiden hyvinvointiin panostamista ja kaupungin talouden vakaana pitämistä. *Monipuolisesti vahva* pitää sisällään tavoitteen kääntää asukasluvun kehitys positiiviseksi, huolehditaan yritys- ja elinkeinoelämästä hyvinvoinnin perustana sekä hyödynnetään kantatien ja pääradan liikennemäärät sekä alueen suurhankkeet. *Yhdessä eteenpäin* mahdollistaa kaupunkilaisten aktiivisen osallistumisen sekä kaupungin henkilöstön hyvinvoinnista huolehtimisen.

Oulaisten kaupungin strategian toteutuminen 2017 – 2019 ja tavoitteet vuodelle 2025

Strategian seuranta ja tavoitteet

	Asukasmäärä	Syntyneitä	Nettomuutto	Yritykset	Työpaikat
2017	7472	56	-11		2782
2018	7 430	53	-19	411	3 121
2019	7 288	56	-129	415	*
Tavoite 2025	7 900	100	30	420	3 300
	Työpaikkaomavaraisuus	Työttömyysprosentti	Sairastavuuskerroin		
2017	103 %	12,0 %	1,539		
2018	104 %	10,1 %	1,624		
2019	*	11,9 %	*		
Tavoite 2025	100 %	10,0 %	1,300		

Lähde: tilastokeskus, työllisyyskatsaus, vos-laskuri *tiedot päivittyvät

Kokonaistaloudelliset tavoitteet:

Oulaisten tuloveroprosentti on 22,00. Tavoitteena on pitää veroperusteet tuloveron ja kiinteistöveroprosenttien kohdalla alueellisesti kilpailukykyisinä myös suunnitelmakaudella. Oulaisissa on vireillä Karahkan ja Maaselänkankaan tuulipuistohankkeet. Mahdollinen toteutuminen tapahtuu aikaisintaan vuonna 2022. Kiinteistöverotuloihin on laskettu vuosille 2023 (0,400 milj. €) sekä 2024 (0,600 milj. €) mukaan mahdollinen tuulipuistosta kertyvä kiinteistövero. Kaupungin palvelut ja palvelurakenteet mitoitetaan siten, että kaupungin tulos on vuosittain ylijäämäinen.

Investoinnit pidetään sellaisella tasolla, että niistä aiheutuvat käyttö- ja pääomakustannukset sekä poistot voidaan kattaa kaupungin tulo-rahoituksella myös sote-uudistuksen jälkeen alhaisemman verorahoituksen turvin. Kaupungin velkamäärä on tavoitteena pitää kohtuullisena, alle valtakunnallisesti määritellyn kriisikuntakriteeristön. Suunnitelmakaudella velkamäärä alenee hieman vuoden 2019 lopun tasosta, taso on vuonna 2024 n. 4.611 €/asukas.

Taloudellisesti kestäviä ratkaisuja haetaan myös soveltamalla hankkeiden toteutuksessa uusia tapoja toimia, mm. elinkaarimallit rakentamisessa ja myös rakennushankkeiden rahoituksessa. Myös leasingrahoitusta voidaan käyttää soveltuvissa kohteissa, joista yksi voi olla viemäri-laitoksen toimialaan kuuluvan jätevedenpuhdistamon saneeraus tai uusiminen.

Tuloslaskelma 2021–2024

Taloussuunnitelman tuloslaskelmavuoden 2022 toimintatuottojen ja -kulujen arvioinnissa pohjalukuina ovat vuoden 2021 talousarvion luvut. Henkilöstökuluissa ei ole huomioitu henkilöstön lisäyksiä. Suunnitelmavuosille 2023–2024 on arvioitu sote-uudistuksen taloudellisia vaikutuksia. Perusturvan toimintatuotot ja -kulut on vähennetty ja sote-kiinteistöjen sekä paloaseman osalta lisätty vuokratuloja viimeisimmän arvion mukaan 1,5 milj. €. Vuokratuloja voidaan ennustaa kolmelle vuodelle.

Verotulojen ennustamisessa on hyödynnetty Suomen Kuntaliiton veroennustetta v. 2022. Verotus tulee muuttumaan sote-uudistuksen myötä. Verotuloja on arvioitu Valtiovarainministeriön laskelmien mukaan sote-uudistuksen jälkeen.

Valtionosuuksien kehitykseen vaikuttavat sote-uudistuksen lisäksi Oulaisten kaupungin väestötekijät. Valtionosuudet määräytyvät asukasluvun, ikärakenteen, sairastavuuden, määriteltujen normien sekä muiden suoritteiden perusteella ja verotulotasauksen mukaan.

Rahoitustuottojen ja -kulujen arviointi on haasteellista pidemmällä aikavälillä tarkasteltuna. Erityisesti erät ”Muut rahoitustuotot” vaihtelevat vuosittain huomattavasti sijoitusvarallisuuden kehityksen mukaan. Sijoitustuottojen kehityksessä on huomioitu mahdollinen sijoitusvarojen käyttö investointeihin. Suunnitelmakaudella sijoitusvarojen käyttö on arvioitu vähäiseksi alhaisen korkotason vuoksi.

Lainarahan hinta tulee olemaan suunnitelmakaudella vielä historiallisen alhainen. Korkokulujen ennakoitaan siten vielä pysyvän nykyisellä erittäin alhaisella tasolla ainakin vielä vuodet 2021–2022. Kaupungin lainamäärä laskee rahoituslaskelman mukaan 2023 vuoteen ja vuonna 2024 lainamäärää on kasvatettava investointisuunnitelmien vuoksi. Tuloslaskelmassa korkomenot kasvavat maltillisesti tulevasta koron noususta huolimatta, koska lainamäärää pyritään tavoitteellisesti vähentämään. Rahoitustuottojen ja -kulujen yhteismäärä on koko suunnitelmakauden ajan positiivinen.

Vuosikate kattaa poistojen määrän suunnitelmavuosina 2022-2024. Poistojen määrä kasvaa investointien mukaan. Kaupungin tuloksen kannalta investointien määrän kasvu ja niistä aiheutuvat poistot on otettava huomioon ja katettava käyttötaloudessa, joko säästöinä menoissa tai tulojen lisäyksinä.

Suunnitelmakauden 2021–2024 kumulatiivinen ylijäämä on yhteensä noin 0,350 milj. €. Kaupungin taseessa on 31.12.2020 ylijäämää noin 1,9 milj. €. Vuoden 2020 tilinpäätöksen arvioidaan olevan kahden tappiollisen tilikauden jälkeen ylijäämäinen. Positiivisen suunnitelmakauden vuoksi ei kaupungin taloussuunnitelman hyväksymisen yhteydessä ole tarvetta hyväksyä suunnitelmaa talouden tasapainottamiseksi.

Rahoituslaskelma 2022-2024

Rahoituslaskelma kokoaa yhteen kaupungin rahankäytön. Taloussuunnitelmavuosien 2022–2024 aikana vuosikatteesta muodostuva kaupungin tulorahoitus (tunnusluku: investointien tulorahoitus) kattaa investoinnit ja toiminnan ja investointien rahavirta on positiivinen suunnitelmakaudella 0,350 milj. €. Vuonna 2024 korkean investointitason vuoksi toiminnan ja investointien rahavirta on negatiivinen 0,350 milj. €.

Kaupungin lainamäärän alenee suunnitelmakaudella vain vähän 0,240 milj. €. Maksuvalmiuden ylläpitämiseksi ja talouden tasapainottamiseksi on suunnitelmassa varauduttu käyttämään vähäinen määrä sijoitusvaroja v. 2022 noin 0,330 milj. € ja v. 2024 n. 0,113 milj. €. Ratkaisut lisävelkaantumisen ja sijoitusvarojen käytön välillä tehdään sen mukaan, miten lainojen korkotaso muuttuu suhteessa sijoituksista saataviin tuottoihin.

Investoinnit on esitetty projekteittain. Investoinnit merkitsevät aina tulevia menoja käyttötalouden rahoituksen, poistojen ja käyttökustannusten muodossa. Tämä kustannusrasitus on otettava huomioon kaikissa investoinneissa, ja varsinkin niissä investoinneissa, joilla ei voida odottaa olevan menojen kasvua hillitsevää vaikutusta.

Tuloslaskelma ja rahoituslaskelma vuosille 2022–2024 ovat seuraavilla sivuilla.

563 OULAISTEN KAUPUNKI

Toiminto: - - 5810

Yleinen: - - YL

Tuote: - - -

Kohde: - - TILI

TALOUSARVION TULOSLASKELMA 2021

Projekt: - - 8965

	TP 2019	TA+MUUT. 2020	TOT 6/2020	TA 2021	Ero%	TS1 2022	TS2 2023	TS3 2024
TOIMINTATUOTOT								
MYYNITUOTOT	7 544 105	7 450 503	3 483 426	8 067 397	8,3	8 100 000	4 190 000	4 200 000
MAKSUTUOTOT	2 596 616	2 677 910	1 206 086	2 701 329	0,9	2 730 000	570 500	570 500
TUET JA AVUSTUKSET	723 848	928 821	736 321	1 171 562	26,1	1 200 000	1 177 000	1 200 000
MUUT TOIMINTATUOTOT	5 004 618	4 863 849	2 261 835	4 926 553	1,3	5 000 000	6 035 000	6 040 000
TOIMINTATUOTOT	15 869 186	15 921 083	7 687 668	16 866 841	5,9	17 030 000	11 972 500	12 010 500
TOIMINTAKULUT								
HENKILÖSTÖKULUT	-25 471 127	-26 471 279	-12 272 056	-27 619 600	4,3	-27 800 000	-15 200 000	-15 250 000
PALKAT JA PALKKIOT	-20 300 643	-21 329 894	-9 741 660	-22 069 689	3,5	-27 800 000	-15 200 000	-15 250 000
HENKILÖSIVUKULUT	-5 170 484	-5 141 385	-2 530 396	-5 549 911	7,9	0	0	0
ELÄKEKULUT	-4 485 677	-4 386 595	-2 168 206	-4 618 174	5,3	0	0	0
MUUT HENKILÖSIVUKULUT	-684 807	-754 790	-362 190	-931 737	23,4	0	0	0
PALVELUJEN OSTOT	-33 465 303	-33 144 499	-16 365 574	-35 552 429	7,3	-35 900 000	-11 400 000	-11 700 600
AINEET, TARVIKKEET JA TAVARAT	-3 892 683	-3 780 128	-2 046 267	-4 047 847	7,1	-4 100 000	-2 800 000	-3 000 000
AVUSTUKSET	-2 858 401	-2 948 680	-1 238 113	-1 690 680	-42,7	-1 700 000	-1 200 000	-1 200 000
MUUT TOIMINTAKULUT	-513 958	-606 840	-222 268	-634 864	4,6	-650 000	-450 000	-450 000
TOIMINTAKULUT	-66 201 473	-66 951 426	-32 144 279	-69 545 420	3,9	-70 150 000	-31 050 000	-31 600 600
TOIMINTAKATE	-50 332 286	-51 030 343	-24 456 611	-52 678 579	3,2	-53 120 000	-19 077 500	-19 590 100
VEROTULOT	25 498 290	26 850 000	12 878 737	27 054 000	0,8	27 750 000	13 115 000	13 795 000
VALTIONOSUUEDET	24 000 197	27 351 304	13 268 882	27 289 731	-0,2	27 025 000	7 700 000	7 750 000

563 OULAISTEN KAUPUNKI

Toiminto: - - 5810

Yleinen: - - YL

Tuote: - - -

Kohde: - - TILI

TALOUSARVION TULOSLASKELMA 2021

RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT

KORKOTUOTOT	14	24 000	30	0	-100,0	0	0	0
MUUT RAHOITUSTUOTOT	1 900 640	736 700	327 179	1 080 800	46,7	1 100 000	1 000 000	1 000 000
KORKOKULUT	-56 489	-100 000	-14 479	-60 000	-40,0	-100 000	-120 000	-140 000
MUUT RAHOITUSKULUT	-222 079	-251 211	-240 368	-171 211	-31,8	-180 000	-185 000	-190 000
RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT	1 622 086	409 489	72 362	849 589	107,5	820 000	695 000	670 000
VUOSIKATE	788 287	3 580 450	1 763 371	2 514 741	-29,8	2 475 000	2 432 500	2 624 900
POISTOT JA ARVONALENTUMISET								
SUUNNITELMAN MUKAISET POISTOT	-2 298 514	-2 273 754	-1 135 695	-2 569 741	13,0	-2 400 000	-2 400 000	-2 550 000
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-2 298 514	-2 273 754	-1 135 695	-2 569 741	13,0	-2 400 000	-2 400 000	-2 550 000
SATUNNAISET ERÄT								
SATUNNAISET TUOTOT	50 941	1 000	0	1 000	0,0	1 000	1 000	1 000
SATUNNAISET KULUT	0	-1 000	0	-1 000	0,0	-1 000	-1 000	-1 000
SATUNNAISET ERÄT	50 941	0	0	0		0	0	0
TILIKAUDEN TULOS	-1 459 287	1 306 696	627 675	-55 000	-104,2	75 000	32 500	74 900
POISTOERON MUUTOS	54 983	55 000	54 983	55 000	0,0	55 000	55 000	55 000
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ/ALIJÄÄMÄ	-1 404 304	1 361 696	682 658	-0	-100,0	130 000	87 500	129 900
KUSTANNUSLASKENNALLISET ERÄT	0	0	0	0		0	0	0

	TP 2019	TA+MUUT. 2020	TA 2021	Ero%	TS1 2022	TS2 2023	TS3 2024	TS2022-2024 Yhteensä
TOIMINNAN RAHAVIRTA								
VUOSIKATE	788 287	3 580 450	2 514 741	-29,8	2 475 000	2 432 500	2 624 900	
SATUNNAISET ERÄT	50 941	0	0		0	0	0	
TULORAHOITUKSEN KORJAUSERÄT	-50 279	-19 000	-19 000	0,0	0	0	0	
	788 949	3 561 450	2 495 741	-29,9	2 475 000	2 432 500	2 624 900	
INVESTOINTIEN RAHAVIRTA								
INVESTOINTIMENOT	-2 871 850	-3 819 360	-3 316 100	-13,2	-2 515 000	-1 889 000	-3 183 000	-7 587 000
RAHOITUSOSUUDET INVESTOINTIMENOIHIIN	450 208	173 900	15 000	-91,4	0	0	105 000	
PYSYVIEN VASTAAVIEN HYÖDYKKEIDEN LUOVUTUSTULOT	77 790	119 000	119 000	0,0	100 000	100 000	100 000	
	-2 343 852	-3 526 460	-3 182 100	-9,8	-2 415 000	-1 789 000	-2 978 000	
TOIMINNAN JA INVESTOINTIEN RAHAVIRTA	-1 554 903	34 990	-686 359	-2 061,6	60 000	643 500	-353 100	350 400
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA								
ANTOLAINAUKSEN MUUTOKSET								
ANTOLAINASAAMISTEN VÄHENNYS	40 000	0	0		0	0	0	
	40 000	0	0		0	0	0	
LAINAKANNAN MUUTOKSET				-257,4				
PITKÄAIKAISTEN LAINOJEN LISÄYS	0	1 200 000	900 000	-25,0	1 000 000	1 000 000	1 000 000	
PITKÄAIKAISTEN LAINOJEN VÄHENNYS	-998 768	-889 240	-889 240	0,0	-889 240	-490 000	-160 000	
LYHYTAIKAISTEN LAINOJEN MUUTOS	3 250 000	0	-500 000		-500 000	-600 000	-600 000	
	2 251 232	310 760	-489 240	-257,4	-389 240	-90 000	240 000	-239 240
MUUT MAKSUVALMIUDEN MUUTOKSET								
TOIMEKSIANTOJEN VAROJEN JA PÄÄOMIEN MUUTOKSET	13 781	0	0		0	0	0	
VAIHTO-OMAISUUDEN MUUTOS	19 915	0	0		0	0	0	
SAAMISTEN MUUTOS	-30 095	0	0		0	0	0	
KOROTTOMIEN VELKOJEN MUUTOS	-365 613	0	0		0	0	0	
	-362 012	0	0		0	0	0	
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA	1 929 220	310 760	-489 240	-257,4	-389 240	-90 000	240 000	
RAHAVAROJEN MUUTOS	374 317	345 750	-1 175 599	-440,0	-329 240	553 500	-113 100	111 160
RAHAVARAT 31. 12.		17 277 986						
1. 1.		16 903 669	374 317					